

ZAKON

O PRIVATIZACIJI PRIVREDE

(Objavljen u 'Sl. listu RCG', br. 23/96, 6/99, 59/00, 42/04)

I OPŠTE ODREDBE

Subjekti

Član 1

Preduzeća transformisana u dionička društva i društva sa ograničenom odgovornošću, u smislu Zakona o svojinskoj i upravljačkoj transformaciji ('Službeni list RCG', br. 2/92 i 27/94), Fond za razvoj Republike Crne Gore, Republički fond penzijskog i invalidskog osiguranja i Zavod za zapošljavanje (u daljem tekstu: fondovi) vrše privatizaciju kapitala, pod uslovima i po postupku utvrđenim ovim zakonom.

Privatizacija

Član 2

Privatizacijom, u smislu ovog zakona, podrazumijeva se promjena vlasništva transformisanog društvenog kapitala preduzeća i kapitala prenesenog na fondove, kao i promjena vlasništva državnog kapitala.

Savjet za privatizaciju

Član 2a

Radi upravljanja, kontrole i obezbjeđenja sprovođenja privatizacije Vlada Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Vlada) obrazuje Savjet za privatizaciju (u daljem tekstu: Savjet).

Interese Republike Crne Gore (u daljem tekstu: Republika) u postupku privatizacije zastupa Savjet.

Savjet ima izvršna ovlaštenja i za svoj rad odgovara Vladi.

Djelokrug rada, sastav i druga pitanja vezana za rad Savjeta uređuju se aktom o osnivanju, koji će se objaviti u 'Službenom listu Republike Crne Gore'.

Sredstva za rad Savjeta obezbjeđuju se u budžetu Republike.

Plan privatizacije

Član 3

Privatizacija se vrši u skladu sa godišnjim planovima privatizacije koje donosi Vlada, na predlog Savjeta, a koji će se objaviti u sredstvima javnog informisanja.

Plan privatizacije sadrži naročito:

- 1) ciljeve privatizacije, način i bliže uslove i rokove za njihovo izvršenje;
- 2) spisak preduzeća koja se uključuju u program masovne vaučerske privatizacije i procenat akcijskog kapitala koji će se privatizovati u svakom preduzeću;
- 3) spisak preduzeća čije će se akcije privatizovati po drugim metodama, sa opisom metoda za svako preduzeće;
- 4) broj ili procenat državnih akcija koje će biti prodane, sa opisom metoda privatizacije za preduzeća u kojima država ima akcije;
- 5) broj ili procenat akcija koje će biti prodane od strane fondova, sa opisom metoda privatizacije koji će biti primijenjen za sva preduzeća sa spiska u kojima fondovi imaju akcije;
- 6) broj ili procenat akcija u svakom preduzeću koje će biti zamijenjene za staru deviznu štednju građanima Republike koji imaju staru deviznu štednju u bankama u Republici, kao i za denacionalizaciju.

Plan privatizacije za 1999. godinu donijeće se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Privatizacija svih transformisanih preduzeća u Republici vrši se u skladu sa planom privatizacije.

Savjet podnosi Vladi izvještaj o sprovođenju plana privatizacije svakih šest mjeseci.

Restitucija

Član 4

Privatizacija poljoprivrednog zemljišta za koju su, prema posebnom zakonu, izdate akcije vrši se u skladu sa posebnim propisima.

Javni interes

Član 5

(Brisan)

Javna preduzeća

Član 6

Odredbе ovog zakona se primjenjuju i na javna preduzeća i preduzeća koja upravljaju dobrima od opšteg interesa, ako posebnim zakonom nije drukčije određeno.

II. PRIVATIZACIJA KAPITALA **Odlučivanje**

Član 7

Odluku o prodaji akcija donosi nadležni organ preduzeća, odnosno fonda u skladu sa zakonom i planom privatizacije.

Odluka o prodaji akcija objavljuje se u sredstvima javnog informisanja.

Pri donošenju odluka iz stava 1 ovog člana, preduzeća i fondovi su dužni da postupaju po instrukcijama (smjernicama) Savjeta.

Ukoliko nadležni organ preduzeća i fondova ne donese odluku o prodaji akcija u skladu sa zakonom i planom privatizacije ili ne postupi po instrukcijama Savjeta, odluku donosi Savjet.

1. Uslovi, metodi i postupak prodaje kapitala preduzeća **Metodi privatizacije**

Član 7a

Metodi privatizacije su:

- prodaja akcija;
- prodaja poslovne aktive preduzeća;
- izdavanje akcija zaposlenima u preduzeću (u skladu sa članom 8);
- zamjena akcija za privatizacione vaučere (u skladu sa članom 9);
- upis novih akcija putem dokapitalizacije;
- zamjena duga za akcije;
- zajedničko ulaganje (Joint venture) u kojem preduzeće koje se privatizuje ulaže poslovnu aktivu;
- kombinacija metoda iz al. 1 do 7 ovog stava;
- drugi načini utvrđeni ovim zakonom i planom privatizacije.

Metodama iz stava 1 al. 1, 2 i 5 ovog člana privatizacija se vrši putem javnog nadmetanja (public auction), javnog tendera (public tender) ili putem javne ponude (public offer), u skladu sa zakonom i planom privatizacije i drugim propisima koje donosi Vlada, na predlog Savjeta.

Privatizaciju po metodu zamjene duga za akcije ili putem zajedničkog ulaganja (Joint venture) odobrava Savjet samo u slučajevima kada postupak privatizacije nije bilo moguće sprovesti po drugim metodama iz stava 1 ovog člana.

Privatizacija preduzeća putem javnog tendera (public tender) vršiće se u otvorenoj i konkurentskoj proceduri.

Način prodaje akcija putem javnog nadmetanja (public auction), javnog tendera (public tender) ili putem javne ponude (public offer) uređiće se propisom koji donosi Vlada, na predlog Savjeta.

Akcije za zaposlene

Član 8

Preduzeće koje do dana stupanja na snagu ovog zakona nije izdalo besplatne akcije zaposlenim ili akcije pod povlašćenim uslovima, u skladu sa zakonom, dužno je da izda besplatne akcije zaposlenim do iznosa propisanog zakonom, u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Zaposleni koji su na otplatu, prije stupanja na snagu ovog zakona, kupili akcije pod povlašćenim uslovima, mogu da odustanu od kupovine, s tim da zadrže pravo da:

- besplatno dobiju dio ovih akcija (tri od svakih deset koje su kupili), kao i određeni broj akcija koji će zavistiti od dužine radnog staža u preduzeću, u skladu sa zakonom;
- dobiju dodatni broj ovih akcija srazmjerno iznosu koji je zaposleni platio za akcije (u odnosu ukupno plaćen iznos / nominalna vrijednost akcija).

Preduzeće će povući akcije koje preostanu posle završetka izdavanja akcija zaposlenim iz stava 2 ovog člana, u skladu sa Zakonom o preduzećima ("Službeni list SRJ", br. 29/96 i 29/97).

Način ostvarivanja prava iz ovog člana bliže će se urediti propisom koji donosi Vlada, na predlog Savjeta.

Privatizacioni vaučeri

Član 9

Punoljetni građani Republike imaju pravo na sticanje besplatnih privatizacionih vaučera (u daljem tekstu: privatizacioni vaučeri).

Građaninom iz stava 1 ovog člana smatra se lice koje navršši 18 godina života zaključno sa 31. decembrom 1998. godine i koje ima prebivalište na teritoriji Republike najmanje godinu dana prije ovog roka.

Građani na osnovu privatizacionih vaučera stiču pravo na određeni broj 'poena' koji se mogu zamijeniti za akcije preduzeća koja se privatizuju u okviru programa masovne vaučerske privatizacije, u odnosu koji će proisteći iz javnog nadmetanja u okviru programa masovne vaučerske privatizacije.

Privatizacioni vaučeri se kompjuterski evidentiraju.

Nematerijalizovani privatizacioni vaučer iz stava 4 ovog člana je izjava emitenta upisana u Centralni registar, kojom se emitent obavezuje da će ispuniti sve obaveze prema imaocu, koje proističu iz privatizacionog vaučera upisanog u Centralni registar.

Prava koja proističu iz nematerijalizovanog privatizacionog vaučera iz stava 4 ovog člana nastaju sa upisom u Centralni registar i prenose se preknjižavanjem u Centralnom registru.

Privatizacioni vaučeri ne mogu se prenositi, osim na članove porodice i privatizacione fondove osnovane u skladu sa članom 16 ovog zakona.

Članom porodice u smislu stava 7 ovog člana smatraju se: bračni drug, djeca, usvojenici, roditelji, roditelji bračnih drugova, bračni drugovi djece, unučad i braća i sestre ukoliko žive u porodičnoj zajednici.

Građani i privatizacioni fondovi iz stava 7 ovog člana imaju pravo da razmijene svoje privatizacione vaučere za akcije samo na jednom javnom nadmetanju, a ukoliko to ne urade njihovi vaučeri će postati bezvrijedni.

Građani i privatizacioni fondovi iz stava 7 ovog člana će dobiti pisanu potvrdu o vrijednosti njihovih ponuda na javnom nadmetanju, kao i potvrdu o stečenim akcijama nakon obrade ponuda.

Način sticanja, podjele i ostali uslovi izdavanja i korišćenja privatizacionih vaučera urediće se propisom koji donosi Vlada, na predlog Savjeta.

Postupak zamjene privatizacionih vaučera za akcije i njihov prenos prati stručno koordinaciono tijelo koje obrazuje Savjet.

Akcije koje se prodaju ili razmjenjuju

Član 9a

Akcije koje se prodaju ili razmjenjuju u preduzećima koja se privatizuju su:

- akcije u vlasništvu Republike (ranije državni kapital);
- akcije u vlasništvu fondova (ranije društveni kapital);
- nove akcije izdate po metodima iz člana 7a stav 1 al. 3, 5 i 6 ovog zakona uključujući i akcije nastale diobom

akcija izdate od strane preduzeća koja se privatizuju.

Planom privatizacije odrediće se dio akcija u svakom preduzeću koje se privatizuje, a u kome Republika i fondovi imaju akcije koje će biti prodane.

Domaća fizička lica i privatizacioni fondovi osnovani u skladu sa članom 16 ovog zakona mogu se nadmetati ili na drugi način učestvovati, u okviru programa masovne vaučerske privatizacije, na javnim nadmetanjima.

Akcije koje se prodaju ili razmjenjuju u preduzećima koja se privatizuju mogu se otkupljivati novčanim sredstvima, privatizacionim vaučerima, starom deviznom štednjom, kao i konverzijom domaćeg i ino duga.

Kupovina akcija starom deviznom štednjom urediće se propisom koji donosi Vlada, na predlog Savjeta.

Registar akcija

Član 10

Preduzeća su dužna da vode knjigu akcija u skladu sa zakonom.

Preduzeća su dužna dostaviti podatke iz knjige akcija Centralnom registru.

Centralni registar se vodi u Ministarstvu finansija.

Centralni registar se vodi u formi jedinstvene baze podataka koja sadrži stanje svih akcija preduzeća.

U Centralni registar se upisuju podaci o akcijama preduzeća, podaci o njihovoj prodaji i drugi podaci od značaja za imaoca akcija, i to:

- broj i datum upisa akcija u registar;
- firma i sjedište preduzeća;
- serija i kontrolni broj;
- podaci o ovlaštenoj kontakt osobi;
- nominalna vrijednost pojedine akcije;

- broj i visina zamijenjenih akcija;
- serija i kontrolni broj zamijenjenih akcija;
- emisija (osnivačka akcija prve emisije, odnosno akcija sljedećih emisija);
- nominalna vrijednost ukupne emisije;
- prava i obaveze koje proističu iz akcije;
- evidencija po osnovu prodatih akcija;
- evidencija o novom vlasniku, odnosno imaoocu akcija;
- način prodaje (novčana sredstva, privatizacioni vaučeri, stara devizna štednja, kao i konverzija domaćeg i ino duga);
- podaci o narednim emisijama akcija.

Upis u Centralni registar vrši se na osnovu podataka iz stava 2 ovog člana.

Sastavni dio Centralnog registra je dosije u kome se odlaže dokumentacija koja se odnosi na upis, odnosno prodaju akcija i vodi odgovarajuća analitičko-knjigovodstvena evidencija, u skladu sa propisima.

Registar i originalna dokumentacija o upisu i prodaji akcija, koja su odložena u dosijeu, čuvaju se kao dokumenta trajne vrijednosti.

Vođenje Centralnog registra može se ugovorom povjeriti Narodnoj banci Jugoslavije - Zavodu za obračun i plaćanje ili drugoj organizaciji osposobljenoj za vršenje tih poslova.

Sadržina i način vođenja Centralnog registra i dematerijalizacija akcija urediće se propisom koji donosi Vlada, na predlog Savjeta.

2. Uslovi, metodi i postupak prodaje kapitala fondova Fondovi

Član 11

Fondovi su dužni da ponude na prodaju akcije koje imaju u preduzećima koja se privatizuju, uključujući i akcije koje će fondovi steći nakon donošenja ovog zakona, na sljedeći način:

- za preduzeća koja se privatizuju putem programa masovne vaučerske privatizacije, Fond za razvoj Republike Crne Gore će ponuditi sve akcije koje ima u svim tim preduzećima u zamjenu za privatizacione vaučere, u skladu sa planom privatizacije;
- za preduzeća koja se privatizuju putem programa masovne vaučerske privatizacije, Republički fond penzijskog i invalidskog osiguranja i Zavod za zapošljavanje mogu ponuditi određen broj ili procenat akcija koje imaju u tim preduzećima, najkasnije do usvajanja plana privatizacije;
- za preduzeća koja se privatizuju drugim metodima u odnosu na program masovne vaučerske privatizacije, fondovi će ponuditi određeni broj ili procenat akcija koje imaju u tim preduzećima, u skladu sa planom privatizacije.

Fondovi ne mogu međusobno prodavati, saglašavati se sa prodajom i razmjenjivati akcije, osim preko organizovanog tržišta kapitala.

Fondovi i preduzeća koja se privatizuju će preduzeti potrebne radnje, u skladu sa zakonom, da akcije fondova u tim preduzećima dobiju jednaka prava sa pravima ostalih akcionara.

Poslije stupanja na snagu ovog zakona fondovi:

- ne mogu sticati ili upisivati akcije u preduzeću koje se privatizuje u skladu sa ovim zakonom;
- ne mogu prodati, razmijeniti ili na drugi način odobriti pravo drugom fondu u vezi akcija kojima raspolažu u preduzeću osnovanom u Republici.

Član 12 do 15

(Brisani)

Privatizacioni fondovi

Član 16

Radi podsticanja procesa privatizacije mogu se osnivati posebni privatizacioni fondovi (u daljem tekstu: privatizacioni fondovi), koje će organizovati i njima upravljati specijalizovana privatna menadžment preduzeća.

Specijalizovana privatna menadžment preduzeća imaju pravo da podnesu zahtjev za dobijanje dozvole za osnivanje privatizacionog fonda, ukoliko ispune propisane uslove, uključujući minimum kapitala koji iznosi 250.000 DM.

Privatizacioni fondovi se osnivaju kao pravna lica u privatnom vlasništvu, u skladu sa ovim zakonom.

Privatizacioni fondovi će upotrijebiti privatizacione vaučere od građana učešćem na javnom nadmetanju u okviru programa masovne vaučerske privatizacije, u skladu sa odredbama člana 9 ovog zakona.

Poslovanje privatizacionih fondova urediće se u skladu sa međunarodnim normama o zaštiti investicija, u cilju zaštite interesa ulagača.

Bliži uslovi za dobijanje dozvole za rad privatizacionih fondova od strane Vlade, način vršenja nadzora, način osnivanja, poslovanja i transformacije privatizacionih fondova urediće se propisom koji donosi Vlada, na predlog

Savjeta.

Namjena sredstava

Član 17

Sredstva ostvarena prodajom državnog kapitala, u skladu sa ovim zakonom, na predlog Savjeta, koriste se za programe od interesa za Republiku.

Sredstva iz stava 1 ovog člana vode se na posebnom računu Republike.

Sredstva iz stava 1 ovog člana ostvarena prodajom državnog kapitala kojim raspolaže Vlada iskazuju se u budžetu Republike Crne Gore.

Kontrola

Član 18

Kontrolu načina i postupka promjene vlasništva kapitala prodajom akcija vrši Agencija Crne Gore za restrukturiranje privrede i strana ulaganja, u skladu sa propisom koji donosi Vlada, na predlog Savjeta.

Agencija Crne Gore za restrukturiranje privrede i strana ulaganja vrši i stručno-konsultativne poslove za potrebe Savjeta.

Član 18a

Skupština Republike Crne Gore obrazuje komisiju za praćenje i kontrolu postupka privatizacije (u daljem tekstu: Komisija).

Djelokrug i sastav, kao i druga pitanja vezana za rad Komisije uređuju se aktom o obrazovanju Komisije.

Član 18b

Skupština Republike Crne Gore donijeće odluku o obrazovanju Komisije iz člana 18a stav 1 ovog zakona odmah, a najkasnije u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Shodna primjena

Član 19

Odredbe ovog zakona koje se odnose na akcije shodno se primjenjuju i na udjele.

III. KAZNE NE ODREDBE

Sankcije

Član 20

Novčanom kaznom od tridesetostrukog do dvjestapedesetostrukog iznosa minimalne zarade u Republici kazniče se za prekršaj preduzeće, odnosno fond, ako:

- ne izda besplatne akcije u roku iz člana 8 ovog zakona;
- ne vodi knjigu akcija ili ne dostavi podatke o tim akcijama Centralnom registru (član 10);
- u procesu privatizacije prodaje akcije bez prava glasa (član 11).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniče se i odgovorno lice u preduzeću, odnosno fondu novčanom kaznom od dvostrukog do petnaestostrukog iznosa minimalne zarade u Republici.

IV. PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Državni kapital

Član 21

U preduzećima u kojima nije identifikovan i procijenjen državni kapital do dana stupanja na snagu ovog zakona, identifikacija i procjena kapitala i pretvaranje tog kapitala u akcije izvršiće se u skladu sa odredbama Zakona o svojinskoj i upravljačkoj transformaciji ('Službeni list RCG', br. 2/92 i 27/94), u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Primjena

Član 22

(Brisan)

Podzakonska akta

Član 23

Propisi za izvršavanje ovog zakona donijeće se u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Prestanak važenja

Član 24

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaju da važe odredbe člana 7 stav 2, člana 42 stav 2, člana 43a i poglavlje 'VI Besplatno ustupanje kapitala putem vaučera' i čl. 61, 62 i 63 Zakona o svoјјnskoј i upravljačkoј transformaciji ('Službeni list RCG', br. 2/92 i 27/94).

Stupanje na snagu

Član 25

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u 'Službenom listu Republike Crne Gore'.